

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08-50808098**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2025-11-20

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

En remiss har inkommit från kommunstyrelsen som avser handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030. Handlingsplanen ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069).

Handlingsplanen ska stärka stadens arbete med de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter. Konkreta mål och tydlig ansvarsfördelning underlättar arbetet och förvaltningen tycker det är bra att arbetet ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsprocess och att uppföljning ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen. Detta bidrar till att frågorna fortsätter vara prioriterade.

Förvaltningen vill dock lyfta att stadens många styrdokument och handlingsplaner ofta överlappar varandra. Ett ökat antal dokument riskerar att göra styrningen otydlig.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 till stadsdelsnämnden.

Remissinstanser inom staden är samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag.

Remissinstanser utanför staden är ett antal organisationer och kommuner, bland annat Stockholms finska studentförening, Svenska samernas riksförbund (SSR), Svenska tornedalingarnas riksförbund, Sverigefinska riksförbundet, Organisationen för Romsk delaktighet och inkludering, Göteborgs stad, Institutet för mänskliga rättigheter, Internationella Romska Evangeliska Missionen (IREM), Judiska centralrådet och Resande och romska kvinnors riksorganisation.

Sista dag för yttrande är 21 november 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en remiss som avser handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030. Handlingsplanen ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069).

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar, varav samerna även är ett urfolk. Dessa har särskilda rättigheter kopplade till bland annat språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Handlingsplanen innehåller bakgrunden till att nationella minoriteter och urfolket samer har särskilda rättigheter. Det framgår även att det finns andra styrdokument som också berör nationella minoriteter, till exempel *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Det övergripande målet med handlingsplanen är att staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter. Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter. Några av målen i handlingsplanen är tydligare riktade mot vissa verksamheter, nämnder och bolagsstyrelser än andra, och många mål kräver samverkan mellan flera nämnder och/eller bolagsstyrelser. Stadsdelsnämnderna berörs av alla tre fokusområden.

Alla stadsdelsnämnder och vissa facknämnder ska ha en kontaktperson gentemot kommunstyrelsen för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. I dennes uppdrag ingår lokal samordning av statsbidraget för kommuner i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska samt att vid behov bistå kommunstyrelsen med information om nämndens minoritetspolitiska arbete. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning i implementeringen av handlingsplanen.

Stadsledningskontoret ska vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter och denna ska sammanställas i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030. Under framtagandet av handlingsplanen har synpunkter inhämtats från Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Staden har även genomfört en konsultation med företrädare för det samiska folket.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom direktörens stab. Synpunkter har inhämtats från övriga avdelningar inom förvaltningen. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet, rådet för funktionshinderfrågor och i förvaltningsgruppen. Synpunkter framgår av respektive protokoll.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på föreslagen handlingsplan och bedömer att den utgör ett viktigt styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för nationella minoriteter och urfolket samers rättigheter. Att den innehåller konkreta mål inom MR-programmets fokusområden och tydlig ansvarsfördelning underlättar arbetet på

lokal nivå. Det är också fördelaktigt att exempel på aktiviteter inom de olika fokusområdena anges. Samtidigt vill förvaltningen lyfta att staden har många styrdokument och handlingsplaner och att flera av dessa går in i varandra och rör samma områden. Förvaltningen ser en risk i att om antalet dokument ökar kan göra styrningen bli otydlig, framförallt om dessa rör eller överlappar varandra.

De tre fokusområden i handlingsplanen – Kunskap och information, Välfärd och service samt Delaktighet och inflytande – utgör viktiga förutsättningar för att stadens verksamheter ska kunna säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter. Till varje fokusområde kopplas mål som syftar till önskade förflyttningar i linje med stadens lagstadgade skyldigheter enligt minoritetslagstiftningen. Det är positivt att synpunkter från samråd med företrädare för de nationella minoriteterna, samt konsultation med det samiska folket, har beaktats i utformningen av dessa mål. Fokusområden knyter an till verksamhetsområdesmål 3.7 i budget 2026 om att Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt. Programmet ligger också i linje med förvaltningens pågående arbete för att stärka mänskliga rättigheter och det systematiska kvalitetsarbetet som alltid ska ske med alla stockholmares fokus och deras bästa i åtanke.

Handlingsplanen omfattar både kvinnor och män, och förvaltningen bedömer att den kan ha en positiv påverkan på målgruppen oavsett kön. Den bidrar även till att uppfylla barnkonventionen och stärker arbetet för alla barns rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt att behandlas med respekt, få uttrycka sina åsikter och ges lika skydd och möjligheter – oavsett kön, hudfärg, ursprung, religion eller annan tillhörighet.

För närvarande saknar staden särskilda former för delaktighet och inflytande riktade till barn och unga som tillhör nationella minoriteter. Både Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor betonar vikten av att delaktighetsarbetet anpassas efter barns och ungas olika behov och förutsättningar. Detta är avgörande för att deras rättigheter enligt både minoritetslagen och barnkonventionen ska kunna säkerställas.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det är bra att arbetet med nationella minoriteter ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsprocess och att uppföljning ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen. Detta bidrar till att frågorna fortsätter vara prioriterade.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2025-10-28